

מסכת פאה

פרק ח

א. מאימתי כל אדם מתרין בלקט. משילכו הנמושות. בפרט ועוללות, משילכו העניים בפרם וזבאו. ובזיתים, משתרד רביעה שניה. אמר רבי יהודה, והלא יש שאינם מוסקין את זיתיהם אלא לאחר רביעה שניה. אלא כדי שיהא העני יוצא ולא יהא מביא בארבעה אסרות:

ב. נאמנים על הלקט ועל השכחה ועל הפאה בשעתו, ועל מעשר עני בכל שנתו. וכן לוי נאמן לעולם. ואינו נאמן אלא על דבר שבני אדם נוהגין בו:

ג. נאמנים על החטים, ואין נאמנים על הקמח ולא על הפת. נאמנים על השעורה של ארז, ואין נאמנים עליו בין חי בין מבשל. נאמנים על הפול, ואין נאמנים על הגריסין, לא חיים ולא מבשלין. נאמנים על השמן לומר של מעשר עני הוא, ואין נאמנים עליו לומר של זיתי נקוף הוא:

ד. נֶאֱמָנִים עַל הַיָּרֵק חֵי, וְאִין נֶאֱמָנִים עַל הַמִּבְשָׁל, אֲלֵא אִם כּוֹן הָיָה לוֹ דְּבַר מַעֲט, שְׂכּוֹן דֶּרֶךְ בַּעַל הַבַּיִת לִהְיוֹת מוֹצִיא מִלְפָּסוֹ:

ה. אִין פּוֹחֲתִין לְעַנְיִים בְּגֵרָן מִחֲצֵי קַב חֲטִים וְקַב שְׁעוּרִים. רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר, חֲצֵי קַב. קַב וְחֲצֵי כֶסֶּמִּין, וְקַב גְּרוּגְרוֹת, אוֹ מָנָה דְּבִלָּה. רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר, פָּרַס. חֲצֵי לֵג יִין. רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר, רַבִּיעִית. רַבִּיעִית שְׁמֹן. רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר, שְׁמִינִית. וְשֹׁאֵר כָּל הַפְּרוֹת, אָמַר אָבָא שְׁאוּל, כְּדֵי שְׂמִיכָרָם וְיִקְחָ בָהֶם מִזֹּון שְׁתֵּי סַעֲדוֹת:

ו. מָדָה זֹו אִמּוּרָה בְּכֹהֲנִים וּבְלוֹוִים וּבִישְׂרָאֵלִים. הָיָה מַצִּיל, נוֹטֵל מִחֲצָה וְנוֹתֵן מִחֲצָה. הָיָה לוֹ דְּבַר מַעֲט, נוֹתֵן לְפָנֵיהֶם, וְהוּא מְחַלְקִין בֵּינֵיהֶם:

ז. אִין פּוֹחֲתִין לְעַנֵּי הָעוֹבֵר מִמָּקוֹם לְמָקוֹם מִכֶּכֶר בְּפוֹנְדִּיוֹן, מֵאַרְבַּע סָאִין בְּסִלְעַ. לָן, נוֹתֵנִין לוֹ פֶּרֶנְסַת לֵינָה. שַׁבַּת, נוֹתֵנִין לוֹ מִזֹּון שְׁלֹשׁ סַעֲדוֹת. מִי שֵׁישׁ לוֹ מִזֹּון שְׁתֵּי סַעֲדוֹת, לֹא יִטֹּל מִן הַתְּמָחוּי. מִזֹּון אַרְבַּע עֶשְׂרֵה סַעֲדוֹת, לֹא יִטֹּל מִן הַקֶּפֶה. וְהַקֶּפֶה נִגְבֵּית בְּשָׁנִים, וּמִתְחַלֶּקֶת בְּשִׁלְשָׁה:

ח. מִי שֵׁישׁ לוֹ מֵאֲתִים זֹוֵז, לֹא יִטֹּל לְקַט שְׂכָחָה וּפֹאָה וּמַעֲשֵׁר עֲנִי. הָיוּ לוֹ מֵאֲתִים חֲסֵר דִּינָר, אֶפְלוּ אֵלָּה נוֹתֵנִין לוֹ כְּאַחַת, הֵרִי זֶה יִטֹּל.

הָיוּ מִמְשַׁכְּנִים לְבַעַל חֹבּוֹ אוֹ לְכַתֻּבַּת אִשְׁתּוֹ, הָרִי זֶה יִטֹּל. אֵין
מַחֲבִיבִין אוֹתוֹ לְמַכּוֹר אֶת בֵּיתוֹ וְאֶת כָּלִי תַשְׁמִישׁוֹ:

ט. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲמִשִּׁים זֶזַע וְהוּא נוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בָּהֶם, הָרִי זֶה לֹא יִטֹּל.
וְכָל מִי שֶׁאֵינוֹ צָרִיף לְטֹל וְנוֹטֵל, אֵינוֹ נִפְטָר מִן הָעוֹלָם עַד שֶׁיִּצְטָרֵף
לְבָרִיּוֹת. וְכָל מִי שֶׁצָּרִיף לְטֹל וְאֵינוֹ נוֹטֵל, אֵינוֹ מֵת מִן הַזְקָנָה עַד
שֶׁיִּפְרֹנֶס אַחֲרֵימָּהּ, וְעָלָיו הַכֶּתוּב אוֹמֵר בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח
בֵּה' וְהָיָה ה' מִבְטָחוֹ (יִרְמְיָה יז). וְכֵן דִּין שָׂדֵן דִּין אֶמֶת לְאַמְתּוֹ. וְכָל
מִי שֶׁאֵינוֹ לֹא חֲגֵר, וְלֹא סוּמָא, וְלֹא פֶסֶח, וְעוֹשֶׂה עֲצָמוֹ כְּאֶחָד מֵהֶם,
אֵינוֹ מֵת מִן הַזְקָנָה עַד שֶׁיִּהְיֶה כְּאֶחָד מֵהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים טז)
צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף. וְכָל דִּין שֶׁלֹּקֶחַ שֹׁחַד וּמַטָּה אֶת הַדִּין, אֵינוֹ מֵת מִן
הַזְקָנָה עַד שֶׁיַּעֲיִנּוּ כִּהְיוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כג) וְשֹׁחַד לֹא תִקַּח כִּי
הַשֹּׁחַד יַעֲוִר פְּקוּדִים וְגו': סְלִיק מִסֻּכַּת פֶּאֱהָ